

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра технології виробництва
продукції тваринництва

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДО ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

з дисципліни “Технологія виробництва продукції вівчарства й козівництва”

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
четвертого року навчання денної форми

Спеціальність 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Освітньо-професійна програма «Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва»

Факультет біолого-технологічний
(назва факультету)

Частина II “Племінна робота у вівчарстві і козівництві”

ХЕРСОН - 2019

УДК 636.3:37.091.33 (072)

Методичні рекомендації до проведення лабораторно-практичних занять з дисципліни “Технологія виробництва продукції вівчарства й козівництва” для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти четвертого року навчання денної форми. Спеціальність 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». Освітньо-професійна програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». Факультет біолого-технологічний. Частина II “Племінна робота у вівчарстві і козівництві”.

Підготували: професор Вовченко Б.О., доцент Корбич Н.М., асистент Кривий В.В.

Рецензент: професор Нежлукченко Т.І.

Розглянуто і рекомендовано до видання на засіданні кафедри ТВПТ

Протокол від «24» квітня 2019 року № 8

Методичні рекомендації затверджено до видання на засіданні методичної комісії біолого-технологічного факультету

Протокол від « » 20 року №

Вовченко Б.О., Корбич Н.М., Кривий В.В. Методичні рекомендації до проведення лабораторно-практичних занять з дисципліни “ Технологія виробництва продукції вівчарства й козівництва” для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти четвертого року навчання денної форми. Спеціальність 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». Освітньо-професійна програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». Факультет біолого-технологічний. Частина II “Племінна робота у вівчарстві і козівництві”. - НМВ ДВНЗ «ХДАУ», 2019. - 31 с.

У методичних рекомендаціях викладено план вивчення теоретичної частини дисципліни, методику виконання лабораторних та практичних занять за II частиною.

УДК 636.3:37.091.33 (072)

© Вовченко Б.О., 2019

© Корбич Н.М., 2019

© Кривий В.В., 2019

Заняття № 11-12

Оцінка хутрової сировини (овчини і смушки)

Мета заняття. Ознайомитися з основними показниками якості шубних і хутрових овчин, з принципами їх сортування відповідно вимогам стандарту. Ознайомитися з показниками якості смушків і принципами їх сортування.

Матеріали і посібники. Колекції овчин, смушків, заготівельні стандарти, довідники, таблиці, лінійки.

Зміст заняття.

Овчини. До хутрової сировини відносять шубні та хутряні овчини і смушки.

Овчини поділяють на три групи: шубні, хутряні і шкіряні. Шубні овчини одержують при забої грубововнових овець (вироби з них носять міздрею назовні). Вони повинні бути теплими, міцними та легкими. Теплові якості овчин залежать від міцності і щільності міздрі, густоти і довжини хутра, співвідношення пуху та ості. Носкість (міцність) визначається міцністю міздрі, зв'язком вовни з шкірою, оптимальним співвідношенням пуху і ості. Легкість обумовлена тониною міздрі, тониною вовнинок, оптимальною густотою і довжиною вовни, мінімальною кількістю жиропоту. Шубні овчини поділяють на три види: романівські, російські та степові. Романівські овчини одержують від овець романівської породи, за легкістю, носкістю і красою вони є кращими в світі. Російські овчини одержують від овець усіх грубо-вовнових порід, крім курдючних і смушкових, від яких одержують степові овчини. Степові овчини мають низьку якість, вони важкі, недостатньо теплі, у вовні багато грубої ості і навіть мертвого волосу (це каракульська, сокільська, гісарська породи). Хутряні овчини одержують від тонкорунних, напівтонкорунних і напівгрубововнових овець. Вироби з цих овчин носять хутром назовні, а міздрею всередину. Овчини повинні бути легкі, з хорошими тепловими якостями, красивим хутром. Хутряні овчини високої якості одержують від овець порід: асканійська, ставропольська, кавказька, прекос, цигайська, прибалтійських темноголових, кросбредів та деяких інших. Хутро овчин від напівгрубововнових овець невривняне.

За вовністю овчини поділяють на вовнові, шубні та хутрові овчини з вовною довжиною (5 см) і напіввовнові (шубні з довжиною вовни від 2,5 до 5-ти см, хутрові - 2,0-5 см). Площу овчин вимірюють шляхом помноження довжини на ширину і вимірюють в квадратних дециметрах. Вади встановлюють в умовних одиницях (1,2,3), при цьому за одиницю вад приймають:

	Площадні вади	Лінійні вади
На шубних овчинах	30 см ²	8 см
На хутрових овчинах	60 см ²	20 см

Серед вад зустрічаються понижуючі якість овчин на всій площі. Наприклад, випадіння вовни на шубних овчинах і переслід вовни на хутрових визнається за дві вади. Механічні пошкодження міздри або вовни відображаються в кількостях вад шляхом поділу всього розміру вади на овчині на величину ушкодження, прийнятої для одної вади (площадного або лінійного).

На сорти овчини поділяють з урахуванням кількості і місця розташування вад. Наприклад, до першого сорту можуть, бути віднесені овчини з двома вадами по краю (не далі 5-ти см від краю); до другого сорту - з одною вагою на основній частині і двома вадами з краю,, до третього - з п'ятьма на основній частині овчини і одною - з краю (табл.23)

Шкіряні овчини - це шубні або хутряні овчини, які мають ряд великих дефектів вовнового покриву або дуже коротку вовну (довжина менше 1,5 см). З таких овчин виробляють легку шкіру для взуття, одяжі та різні галантерейні вироби. Сортування шубних і хутряних овчин проводять спочатку за висотою вовнового покриву (табл. 4).

Таблиця 1

Сортування шубних і хутрових овчин за довжиною вовни.

Овчини	Вовнові	Напіввовнові	Низькововнові
Шубна	понад 6 см	від 2,5 до 6,0 см	2,5 і менше
Хутрові	не менше 3 см	від 1,0 до 3,0 см	—

Довжину (висоту) хутра вимірюють у розпрямленому, але не витягнутому вигляді (від основи до верхньої частини) штапелю або косиці на боковій частині овчини. Для визначення площі овчини вимірюють довжину та ширину, потім перемножують ці величини і виражають у квадратних дециметрах (рис. 1).

Дефекти виражають в умовних одиницях - 1, 2, 3 (табл. 5).

Таблиця 2

Перелік і оцінка дефектів в умовних одиницях.

Пороки овчини	Овчина	
	хутряна	шубна
Витерті місця, пліщини, вистриги вовни	1	1
Розриви	1	1
Дірки, болячки	1	1
Теплість вовни	2	1
Переслід вовни	1	2
Прирізи м'яса (на площі понад 20 см ²)	1	1

Сорт	Наявність дефектів (кількість)	
	на основній площі	на крайовій частині
I	-	2
II	1	2
III	5	1
IV	Не відповідає вимогам III сорту	

Хід виконання завдання

Завдання 1. Дайте характеристику декільком овчинам.

Методика виконання завдання. Завдання виконують два студенти. Визначають тип (групу) виданих овчин (шубна, хутряна, шкіряна), потім лінійкою вимірюють довжину і ширину овчини (в сантиметрах), знаходять площу (в дециметрах).

Щільність, еластичність і товщину міздрі визначають на дотик. Хутро характеризують за типом вовни, густиною, вирівняністю по довжині, товщині, кольору, висоту вимірюють окремо ості та пуху; за будовою косиць на дотик визначають приблизне співвідношення пуху і ості (%); сортність овчин визначають за довжиною (вовнові, напіввовнові, низько вовнові). Запис роблять за формою 14.

Форма 14

Номер овчини	Тип, група овчини	Площа ^{дм²}	Характеристика міздрі	Характеристика хутра	Довжина вовни	Співвідношення ості та пуху	Колір хутра	Шовковистість хутра	Сортність овчини	Від якої породи овець одержана овчина

Завдання 2. Дати характеристику якості овчин, визначити для них групу і сортність.

Оцінка овчин

№ п/п	Однорідність вовни. Довжина вовни, мм	Товщина вовни	Овчина шубна, хутрова	Овчина вовнова, напіввовнові, мало вовнова.	Порідна належність овчин
1					
2					

Смушки. Смушкову сировину одержують від овець каракульської та сокольської порід, від каракульської породи одержують також каракуль, або смушок, а від сокольської - смушки.

Правильна оцінка смушків має велике значення при селекції і виробництві сировини. Оцінка включає вивчення і визначення якості міздрі, площі, кольору смушків і великої кількості різних показників цінності смушків, серед яких перше місце займає форма завитків.

Площу смушка (см²) визначають множенням довжини смушка на ширину (см). Великі за площею смушки (сухо солені) - понад 1100 см², середні 900-1100, дрібні 500-900 см² (рис.1).

Шкурки, законсервовані сухо соленим способом, площа яких менше 500 см², вважаються недомірками (назукча) і на сорти не поділяються.

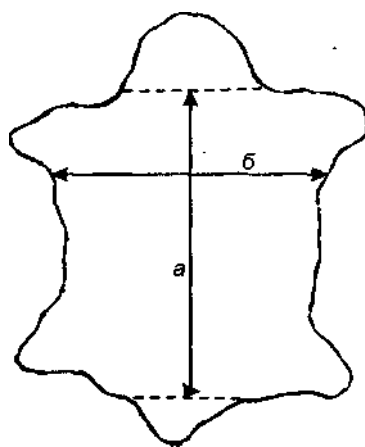

Рис. 1. Визначення площі овчини
а – довжини б - ширина

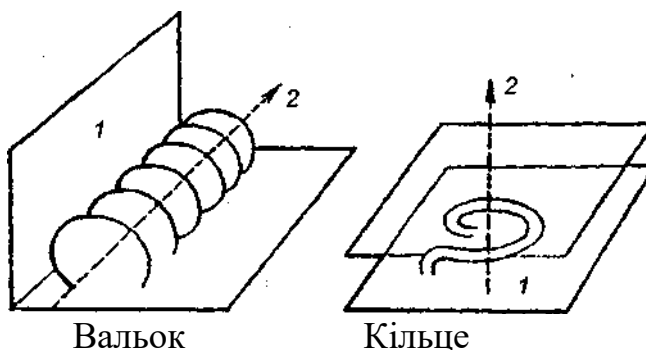

Рис. 2. Архітектоніка завитків:
1 - площина завитка; 2 - вісь завитка.

Якість міздрі (шкур) смушка визначають на дотик розтягуванням і вимірюванням складки. Потрібна щільна, міцна і тонка міздря. Товста, пухка міздря має крупні, розсипчасті і часто некрасиві завитки з тьмяним блиском.

Форму завитків визначають за архітектонікою завитка. Цінні форми (вальок, біб, гривка) мають умовну вісь завитка, що йде паралельно до поверхні шкурки, а площину завитка перпендикулярну до шкурки. У малоцінних форм завитків (кільце, штопор, горошок,) вісь завитка перпендикулярна до поверхні шкурки, а площина завитка - паралельна (рис. 2)

Розмір (ширину) завитка встановлюють окомірно або вимірюванням. Розрізняють середній завиток (найбільш цінний) - ширина 4-8 мм, крупний - понад 8 і дрібний - до 4 мм.

Довжину визначають тільки у валькуватих (хвилястих) завитків (лінійкою), довгі вальки - понад 40-60 мм, середні 20-40, короткі - до 20 мм.

Висота завитка - відстань між міздрею і верхньою, найбільш випуклою частиною завитка, якщо висота завитка менша ширини, завиток відносять до плоскої групи. Найбільш бажане відношення висоти до ширини 1:1 (жакетна група).

Співвідношення між висотою і шириною валькуватих і бобастих завитків є основою для поділу смушків при бонітуванні ягнят і розподілу їх на класи.

Жакетна група - мають перевагу напівкруглі валькуваті та бобасті завитки.

Кавказька група - напівкруглі бобасті завитки, які переросли, ребристо плоска - завитки або високі і вузькі, або плоскі, відносно широкі.

При бонітуванні в елітну групу виділяють тільки ягнят із завитками жакетної групи (з високими конституціональними і смушковими показниками).

Для ягнят із завитками кавказької та ребристо-плоскої груп встановлюють I, II і III класи.

Смушки сортують відповідно до ДСТУ. Наприклад, для чистопорідних чорних каракульських смушків встановлено ДСТ 8740-70 (табл. 6).

Для оцінки смушків необхідно виміряти їх площу, визначити форму, розмір і малюнок розташування завитків, густоту волоса, щільність завитка, шовковість, блиск і колір волосу, тонину, щільність і еластичність мездри. Потім дати оцінку (визначити сортність) кожному смушку, використовуючи при цьому альбом каракульських смушків з таблицями заготівельних стандартів.

Необхідно чітко уявляти різницю в будові цінних форм завитків (валик і боб) і малоцінних (кільце, штопор, горошина). Гривка займає проміжне положення.

Оцінюючи каракульські смушки звертають увагу на колір хутра (чорний) - низ волоса темного кольору, верхівка на 1/4-1/5 довжини світлого золотистого кольору, сірий - суміш чорних та білих волос і т. ін.), розмір завитків (середня ширина валика і боба 4-8 мм, довжина валика від 12 мм і більше, довжина боба - до 12 мм, за вишиною - краще напівкруглі) і площа, яку займають цінні форми завитків. За віком смушки поділяють на нормальні (з 2-3-денних ягнят) і каракульчу (ембріони 135-140-денного віку); шкурки менше 700 см² відносять до недомірок.

Групи і сорти шкурок чистопорідного чорного каракулю

Група	Сорт	Назва сорту каракулю
1	2	3
Жакетна	I	Жакет I
		Кирпук
		Жакет товстий
		Жакет московський
		Жакет II
Кавказька	I	Кавказький товстий
	II	Кавказький тонкий
		Флера
Ребристоплоска	I	Ребристий тонкий I
		Ребристий товстий I
		Плоский тонкий I
		Плоский товстий I
	II	Ребристий товстий II
		Ребристий тонкий II
		Плоский II
		Крупно завитковий
		Партіонний
		Кавказький тонкий
		Кавказький товстий
		Плоский
	III	Ребристий тонкий III
		Ребристий товстий
		Фігура

Бонітувальні класи і сорти смушків

Смушкові типи			Групи		
дрібно-завиткова	середньо-завиткова	крупно-завиткова	жакетна	кавказька	ребристо-плоска
Еліта (кирпук)	Еліта		Кирпук (еліта) Дрібно-завитковий Жакет І		
І клас (кирпук)	І клас (жакет)		Жакет московський (І клас)		Ребристий тонкий (І клас)
	Жакет московський		Жакет товстий (І клас)		Плоский тонкий (І клас)
	Жакет ІІ				
	Плоский тонкий				
ІІ клас (Флера)	ІІ клас (Ребристий тонкий)	ІІ клас (Ребристий товстий, крупноза- витків кавказький товстий)	Жакет ІІ (ІІ клас)	Флера (ІІ клас)	Ребристий тонкий І і ІІ класу
	Кавказький тонкий (І клас)			Кавказький товстий (ІІ клас)	Крупно- завитковий (ІІ клас)

Таким чином, встановлено 23 сорти чорного каракулю. Кольорові смушки сортують у першу чергу за забарвленням та розмірами завитків (крупні, середні, дрібні). Взаємозв'язок сортів смушків з класами чорних каракульських овець показано в табл. 7.

Завдання 2. Дайте характеристику декільком каракульським смушкам, установіть їх групу та сортність, використовуючи навчальні посібники та форму 15. Коротка характеристика сортів смушків наведена в таблиці 8.

Коротка характеристика смушків за сортами

Сорт	Форма завитка			Розмір смушка	Якість волосу			Міздря
	на огузку	на хребті	на боках		шовковистість	блиск	густина	
Жакет І	В	В	В, Б	Серед.	+	+	+	Тонка, щільна
Кирпук	В, Го	В, Го	В, Го	Дрібн.	+	+	+	Тонка, щільна
Жакет товстий	В	В	В, Б	Крупн.	+	+	+	Товста
Жакет московський	В	В	В, Б	Серед.	+	+	-	Стовщена
Жакет ІІ	В, Гр або Б	В, Гр або Б	Б, К або Б	Серед.	-	+	-	Тонка
Кавказький тонкий І	В	В	Б, Го, К	Серед.	-	-	+	Стовщена
Ребристий тонкий І	Гр	Гр	Гр	Крупн.	+	+	+	Тонка
Ребристий товстий І	Гр	Гр	Гр	Крупн.	+	+	+	Товста
Плоский тонкий	В	В	Гр	Серед.	+	+	-	Тонка
Ребристий тонкий ІІ	Гр	Гр	Гр, Б, Л	Серед	-	-	-	Тонка
Ребристий товстий ІІ	Гр	Гр	Гр, Л	Крупн.	-	-	+	Товста
Плоский товстий ІІ	В, Гр	В, Гр	В, Л	Серед.	+	-	+	Тонка
Крупно- завитковий	В, Б або	В, Б або	Го, Б або Го	Крупн.	-	+	-	Тонка
Партіонний	Б, Гр або К	Б, Гр або К	К	Серед	-	-	-	Товста
Кавказький тонкий ІІ	В, Б	Б, К	Б, К	Крупн.	-	-	-	Товста
Кавказький тонкий ІІІ	Б	Б, К, Го	Б, К, Го	Серед.	-	-	-	Стовщена
Ребристий ІІІ	Гр	Б, Л	Б, Л	Серед.	-	-	-	Стовщена, товста
Фігура	К, Го, Ш	К, Го, Ш	К, Го, Ш	Серед.	-	-	-	Стовщена
Нізутча	Недомірки, завитки різної форми							

Примітка: В — вальок, Б — біб, К — кільце, Ш — штопор, Го — горошок, Л - ласи,
Гр — гривка, + — добре виражені, - недостатньо виражені

Номер смушка	Площа смушка	Колір	Тип завитка	Розмір завитка	Фігурність	Рисунок	Звивистість	Густота	Шовковистість	Товщина	Щільність міздри	Група	Сорт

Заняття 13

Розрахунок вихідного поголів'я овець в господарстві, виробництво вовни, баранини, приросту та гною, потреби в кормах, воді і підстилці

Мета заняття: навчитися складати оборот стада овець, який є важливим показником роботи вівчарським господарств. Навчитися економічно-доцільно використовувати поголів'я овець в господарстві і планувати виробництво продукції

Зміст заняття. Складати оборот стада необхідно для визначення кількості овець, які будуть вибракувані із стада, поставлені на відгодівлю і після відгодівлі реалізовані на м'ясо, якщо вівчарство племінне, то і кількості овець, які будуть реалізовані на плем'я. При складанні обороту стада розраховується, скільки буде одержано приплоду і яка кількість овець кожної статевої групи залишиться в стаді на кінець року. При виконанні роботи не передбачається розширення відтворення стада, тому поголів'я овець, яке передбачається на початок і кінець року, буде однаковим.

Хід виконання роботи

Приклад: Розрахунок вихідного поголів'я за умови, що в господарстві 5000 голів овець і 52% маток у стаді, вихід ягнят на 100 маток - 110%.

При складанні обороту стада було передбачене вибракування: баранів-плідників -30%, вівцематок - 20%, ярк і баранчиків у віці 16-18 міс. - 10%. Відхід приплоду до відлучення, тобто до 4-х міс. віку, - 10%, ярк і баранчиків у віці 16-18 міс. - 2%.

У товарному вівчарстві передбачається вибракування валахів 25%.

Розрахунок поголів'я вівцематок:

5000 - 100%

X - 52%

 $X = 5000 \times 52/100 = 2600$ голів

Розрахунок поголів'я баранів-плідників проводиться виходячи з норм навантаження вівцематок на одного барана, яке залежить від методу осіменіння овець. Якщо в господарстві буде використовуватись ручне парування овець, то на 1 барана планується 30-40 вівцематок. А при штучному осіменінні - 300-400 маток. На барана-пробника - 80-100 вівцематок.

Розрахунок потреби в основних баранах-плідниках при штучному осіменінні:

2600 маток : 300 = 8,6, або 9 баранів.

При цьому на кожного основного барана передбачається резервний. У зв'язку з тим в стаді необхідно мати баранів - плідників - $9+9=18$ голів.

Розрахунок баранів-пробників

2600 : 80 = 32,5, або 33 барани.

На все поголів'я баранів-пробників необхідно передбачати 10% резерву, що становитиме від 33 баранів 3,3, або 4 голови.

Всього баранів-пробників: $33 + 4 = 37$ голів.Усього баранів-плідників і пробників: $18 + 37 = 55$ голів.**Розрахунок потреби в ярках і баранчиках у віці 16-18 міс:**

а) Якщо вівчарство товарне, ярки у стаді вирощують тільки для ремонту поголів'я маток. Щоб ремонт стада проводити ярками, які задовольняють вимогам класу еліта і I класу, треба враховувати, скільки відсотків у стаді щорічно вирощується ярки цього класу і враховувати відсоток вибракування маток. Якщо в стаді планується щорічно вибракувати 20% маток і вирощувати 60% ярки класу еліта і I класу, то кількість ремонтних ярки в стаді становитиме:

Розрахунок вибракуваних маток:

2600 - 100%

X - 20%

 $X = 2600 \times 20/100 = 520$ голів**Розрахунок поголів'я ярки:**

520 - 60%

X - 100%

 $X = 520 \times 100/60 = 867$ голів

б) Якщо вівчарство племінне і головним завданням є вирощування ярки і баранчиків для реалізації на плем'я і ремонту свого стада, то в стаді, крім поголів'я баранів-плідників і вівцематок, повинна бути однакова кількість

ярок і баранчиків, вирощених до віку 16-18 місяців.

Приклад розрахунку ярок і баранчиків:

$$5000 - (2600 + 55) = 2345 \text{ голів}$$

з яких 50 відсотків будуть складати ярки і 50 баранчики, тобто $2345 : 2 = 1172,5$, або 1172 баранчики і 1173 голови ярок.

Розрахунок поголів'я валахів:

Валахи, як статевовікова група, передбачаються в стаді овець, якщо вівчарство товарне.

У товарному вівчарстві мають бути барани - плідники, вівцематки, ремонтні ярки і валахи.

Приклад розрахунку поголів'я валахів:

$$5000 - (2600 + 55 + 867) = 1478 \text{ голів.}$$

Оборот стада овець племгоспу

Статеві-вікові групи	Поголів'я на початку року	Приход			Розхід			Поголів'я на кінець року	
		приплід	закупівля	перевед. з молод. групи. груп	перевед. в ст. групу	реалізація			інше вибуття
						на м'ясо	на плем'я		
Барани-плідники	55			17		17			55
Вівцематки	2600			520		520			2600
Ярки 16-18 міс.	1173			1173	520	117	513	23	1173
Баранчики 16-18 міс.	1172			1172	17	117	1015	23	1172
Приплід: ярки	-	1430			1173	114		143	-
баранчики	-	1430			1172	115		143	-
Всього	5000	2860		2882	2882	1000	1528	332	5000

Оборот стада овець (вівчарство товарне)

Статеві-вікові групи	Поголів'я на початку року	Приход			Розхід			Поголів'я на кінець року	
		приплід	закупівля	перевед. з молод. групи. груп	перевед. в ст. групу	реалізація			інше вибуття
						на м'ясо	на плем'я		
Барани-плідники	55		17	-		17			55
Вівцематки	2600			520		520			2600
Ярки 16-18 міс.	867			867	520	330		17	867
Валахи	1478			370		370			1478
Приплід: ярки	-	1430			867	420		143	
баранчики	-	1430			370	917		143	
Всього	5000	2860	17	1757	1757	2574		303	5000

Як видно із оборотів стада, у племінному господарстві (табл. 1) на м'ясо буде реалізовуватись щорічно 1000 голів овець, з яких 229 голів складатиме молодняк віком 7-8 місяців. На плем'я буде реалізовано 1528 голів молодняку, з якого 313 ярки і 1015 баранчиків віком 16-18 місяців. У товарному господарстві (табл. 2) на м'ясо буде реалізовано 2574 голови овець, з яких 1337 голів складатиме молодняк поточного року народження віком 7-8 місяців.

Вовна. Розрахунок виробництва вовни повинно проводитись шляхом множення поголів'я овець кожної статево-вікової групи, визначеної в обороті стада на початок року, на настриг, який є у вихідних даних проекту.

У товарному господарстві замість баранчиків у віці 16-18 місяців необхідно помножити поголів'я валахів на їх настриг вовни.

Розрахунок виробництва вовни

Статеві-вікові групи	Поголів'я	Настриг вовни на ' 1 гол., кг	Всього вовни, ц
Барани-плідники			
Вівцематки			
Ярки 16-18 міс.			
Валахи			
Ягнята брак 5-6 міс.			
Всього			

Баранина. Розрахунок кількості баранини необхідно проводити шляхом множення поголів'я овець, визначених в обороті стада в графі реалізація на м'ясо, на живу масу дорослих овець, брак після відгодівлі; а молодняку – на живу масу, яка отримана в кінці періоду їх вирощування (дані завдання).

Розрахунок виробництва баранини

Статеві-вікові групи	Кількість овець, гол.	Жива маса, кг	Всього баранини, ц
Барани-плідники			
Вівцематки			
Ярки у віці 16-18			
Валахи			
Ягнята - брак 7-8			
Всього			

Приріст. Приріст дають усі ягнята віком до 4 міс, ягнята - брак 7-8 міс, ярки і баранчики віком 16-18 міс, а також барани-плідники і вівцематки - брак на відгодівлі.

Поголів'я ягнят у віці 4 міс. визначають по обороту стада. Із отриманого приплоду необхідно відняти ягнят, які значаться у графі вибуття.

Приріст на одну голову ягнят брак у віці 7-8 міс. та ярки баранчиків у віці 16-18 міс. визначається як різниця між живою масою у цей період і в чотири місяці.

Гній. Розрахунок виходу гною необхідно проводити виходячи з норм технологічного проектування. У зимовий період норма його виходу на одну дорослу вівцю за добу становить 4 кг, літом у зв'язку з перебуванням овець протягом дня на пасовищах - 2 кг, на одну голову молодняка відповідно - 2 і 1 кг.

Розрахунок приросту овець

Статеві-вікові групи	Кількість овець, гол.	Приріст на 1 гол., кг	Всього приросту, ц
Барани-плідники			
Вівцематки			
Ярки у віці 16-18 міс.			
Баранчики у віці 16-18 міс.			
Ягнята - брак 7-8 міс.			
Ягнята у віці 4 міс.			
Разом			

Розрахунок виходу гною

Статеві-вікові групи	Літо				Зима				Всього за рік, т
	Кількість голів	Кількість днів	норма на 1 гол., кг	Всього, т	Кількість голів	Кількість днів	норма на 1 гол., кг	Всього, т	
Дорослі вівці (барани-плідники і Матки, валахи)									
Молодняк 16-18 міс.									
Ягнята 7-8 міс.									
Разом									

Корма. Розрахунок потреби в кормах необхідно проводити виходячи з витрат кормових одиниць на 1 ц вовни і приросту, структури річного раціону і поживності кормів, які використовуються в раціонах.

Структура річного раціону: сіно - 12%, солома - 8, сінаж - 4, силос - кукурудзяний 20, концентрати - 20 і зелені корми 36%.

Поживність: сіна - 0,5 кг., соломи - 0,2, сінажу - 0,36, силосу кукурудзяного - 0,2, концентратів - 1, зелених кормів - 0,2 кг.

Розрахунок потреби в кормових одиницях

Продукція	Кількість, ц	Витрати, ц	Всього, ц
Вовна			
Приріст			
Разом			

Розрахунок потреби в кормах, ц

Корми	Структура раціону, %	Потреби, ц	Поживність кормів, в 1 кг.	Необхідно мати кормів, ц
Сіно				
Солома				
Сінаж				
Силос кукур.				
Концентрати				
Зелені корма				
Всього				

Підстилка. Потреби в підстилці слід розраховувати, виходячи з норм технологічного проектування, тобто на дорослу вівцю необхідно витратити на добу 0,5 кг соломи і на 1 голову молодняка - 0,35 кг.

Розрахунок потреби в підстилці

Статеві-вікові групи	Кількість овець, гол.	Норма на 1 вівцю на добу, кг	Кількість днів	Всього, ц
Дорослі вівці (барани плідники і матки, валахи)				
Молодняк 16-18 міс.				
Разом				

Вода. Потребу у воді слід розраховувати, виходячи з норм води на добу (на дорослу вівцю 10 кг і молодняк 5 кг).

Розрахунок потреб у воді

Статеві-вікові групи	Кількість овець, гол.	Норма на 1 вівцю на добу, кг	Кількість днів	Всього, ц
Дорослі вівці (барани плідники і матки, валахи)				
Молодняк 16-19 міс.				
Ягнята - брак 7-8 міс.				
Разом				

Заняття 14

Складання плану парування овець

Мета заняття: ознайомити студентів з методикою складання плану парування овець і його подальше використання для племінної роботи в стаді.

Матеріали і посібники. Таблиці, схеми, слайди, фотографії, довідкові матеріали до організації і техніки осіменіння, ягніння овець, вирощування молодняка, обчислювальні машинки, лінійки, олівці.

Зміст заняття.

План проведення парування складають як в цілому по господарству, так і за окремими отарами, в залежності від часу ягніння (зимове, весняне). При цьому розраховують потребу в баранах для кожної маточної отари і для всього поголів'я маток в господарстві.

Для того, щоб скласти план і зробити ці розрахунки, необхідно знати:

1) число маточних отар, які йдуть до парування, поголів'я маток в кожній отарі, розподіл маток за бонітувальними класами для визначення якості потрібних баранів, а в господарстві, яке розводить дві або більше порід, породний склад маток для визначення породності барнів;

2) розподіл отар маток за періодом ягніння, що потрібно для встановлення початку та кінця парування по кожній отарі.;

3) вид парування – штучне запліднення або ручне парування, що визначає потребу в баранах-плідниках для стада;

4) підбір який використовується для кожної отари маток: індивідуальний або груповий (класний), від чого також залежить потреба в баранах - плідниках, а при індивідуальному підборі ще й кількість резервних баранів кожен із яких замінює лише одного із основних плідників на випадок його захворювання або для запліднення в ті дні, коли кількість маток, що прийшли в охоту перевищує норму для одного барана-плідника;

5) потреба в баранах-пробниках, які на протязі 35-40 днів від початку парування використовуються для вибірки маток в охоті; потреба в баранах-плідниках для вільного докриття раніше незаплідненихся маток в кожній отарі протягом 20-25 днів; потрібно визначити, яких баранів, що брали участь в заплідненні можна використовувати для вільного докриття маток, достатньо їх для цієї мети і які барани із-за своєї племінної цінності не повинні бути пущені в отару;

6) потреба в робочих;

7) запас кормів і випасів на час підготовки і проведення парувальної кампанії;

8) забезпеченість маточних отар зимового ягніння приміщеннями.

При штучному заплідненні на барана-плідника прийнято планувати при груповому підборі в середньому 300-400 маток, при індивідуальному – значно менше, до того ж потрібно враховувати число ліній в стаді. При ручному паруванні за дорослим бараном-плідником закріплюють на парувальний сезон 50-70 до 100 маток, на барана у віці 1,5 років - 30-40

маток. Потреба в баранах-пробниках розраховується із розрахунку одного пробника на 100 маток. Для вільного докриття на отару маток в 700-800 голів виділяють 5-7 баранів.

Хід виконання роботи

Завдання 1 . Скласти план парування овець на вівцефермі

1. Початок зимового ягніння – 15.01
Початок весняного ягніння – 1.04
2. Поголів'я в отарах:
елітних – по 600 голів;
класних – по 750 голів;
3. Підбір баранів:
 - в елітних отарах – індивідуальний;
 - в класних – груповий;
4. Навантаження на баранів:
 - при індивідуальному підборі I на 100 маток;
 - при груповому – I на 375 маток;
5. Резерв:
 - при індивідуальному підборі I : I;
 - при груповому – I : 2;
6. Пробники: I пробник на 100 маток;
7. Для вільного докриття: I баран на 100 маток;
8. Тривалість планового парування – 40 днів;
9. Тривалість вільного докриття – 20 днів;
10. У господарстві є:
 - дві елітних отари і одна класна;
 - дві елітних отари і дві класних;
 - три елітних і п'ять класних.

Скласти план парування овець за формою 42.

ПЛАН ПАРУВАННЯ ОВЕЦЬ

Сезон ягніння	Початок ягніння	Період шлучного запліднення	Період вільного докриття	Період ягніння від штучного запліднення маток за	Період ягніння від вільного докриття	№№ і класи отар	Поголів'я маток в отарі	Підбір індивідуальний або груповий)	Потреба в баранах				Потреба в баранах для вільного докриття
									основних	резервних	пробників	всього	
Зимове													
Всього													
Весняне													
Всього													

Заняття 15

Перевірка баранів за якістю нащадків

Мета заняття: ознайомити студентів з методикою відбору і перевірки баранів за якістю потомства; вивчити, як за даними бонітування і продуктивності потомства баранів, що перевіряються, визначати кращих з них за спадковими господарсько-корисними ознаками і робити висновок про їх подальше використання для племінної роботи в стаді.

Матеріали і посібники: Зведені дані оцінки бонітування нащадків від баранів-плідників

Зміст заняття

Перевірка баранів за якістю потомства — найважливіша і завершальна ланка в системі відбору баранів-виробників. Така перевірка обов'язкова в племінних заводах і в племінних вівчарських господарствах, на державних станціях по племінній роботі і штучному заплідненню, при закладці ліній.

На перевірку за якістю потомства ставлять баранів, що походять від високопродуктивних батьків, що пройшли попередній відбір, вирощуваних в умовах доброї годівлі і утримання.

Перший відбір баранчиків (за винятком каракульських і романівських) проводять в 10—14-денному віці в кількості, в 5—6 разів перевищуючому потребу в ремонті дорослих баранів. Відібраних баранчиків разом з їх матерями групують в сакмал, відводять їм кращі пасовища, доручають догляд за ними найдосвідченішому вівчарю. Другий перегляд і відбір баранчиків проводять після відбирання їх від маток у віці 4—5 місяців, при цьому в групі залишають ремонтних баранчиків в 4 рази більше, ніж потрібен для ремонту. Третій відбір баранчики проходять в однорічному віці за даними індивідуального бонітування, походження, настригу вовни і живій масі. У групі ремонтних залишаються кращі. Перед призначенням в злучку, у віці 1 % років, їх знову проглядають, відбираючи найкращих за походженням, продуктивністю і конституцією. Кількість баранчиків, що призначаються для перевірки по потомству при проведенні цього відбору, повинна бути приблизно лише в два рази більше їх потреби для ремонту.

Для перевірконого парування до кожного відібраного виробника виділяють маток в основному I бонітувального класу. Проте, коли помічається використання баранів, що перевіряються, на матках іншого класу, для спаровування виділяють маток саме цього класу. Іноді для барана, що перевіряється, призначають маток різних класів (приблизно по однаковій кількості), щоб встановити, від маток якого класу баран, що перевіряється, дає краще за якістю потомство.

Матки для перевірконого спаровування повинні бути однакової якості і прикріплюють їх до кожного барана без вибору. Це дотримується і при виділенні під баранів маток різних класів, що перевіряються, інакше кажучи, в межах кожного класу якість маток повинна бути однаковою. При перевірці

баранів повинні бути однаковими за якістю не тільки матки, але і годівля, утримання. Всі матки, по приплоду від яких оцінюватимуться барани, що перевіряються, повинні знаходитися в одній отарі. Тільки при цій умові весь фон для перевірки баранів по потомству буде однаковий. Годування і утримання маток повинні бути обов'язково повноцінними.

Всіх маток для перевірконого спаровування баранів мітять індивідуальними номерами. У журналі парування проти кожного номера матки відзначають дату її запліднення і номер використаного барана, щоб знати походження ягняти по батькові. Індивідуально мітять і весь приплід від баранів, що перевіряються. Вирощують приплід в умовах хорошого утримання і повноцінної годівлі, щоб він нормально розвивався.

До барана призначають для перевірконого спаровування стільки маток, щоб до однорічного віку одержати не менше 30-50 ягнят. Приплід оцінюється за основними показниками продуктивності, а також по типовості, характеризуючи дану породу. Оцінка проводиться шляхом індивідуального двократного бонітування. Перший раз ягнят бонітують при відлученні або незабаром після відлучення від маток. В цей же час визначають вагу кожного ягняти, а потім середню вагу приплоду барана, що перевіряється, бажано окремо по баранчиках і ярках. Матеріали по бонітуванню і зважуванню приплоду в 4-5-місячному віці дають можливість зробити попередню оцінку виробників, що перевіряються, в рік отримання від них потомства, що дозволяє використовувати результати перевірки для призначення баранів в майбутню в цьому ж році злучну кампанію. Друге бонітування приплоду проводиться в однорічному віці. В цей же час визначають вагу молодняка і настриг вовни. На основі одержаних матеріалів дають вторинну, завершальну, оцінку баранів, що перевіряються.

Шляхом порівняння одержаних підсумкових даних про якість приплоду баранів, що перевіряються, встановлюють кращих і гірших виробників. Найціннішим показником для оцінки якості потомства барана, що перевіряється, служить відсоток ягнят, віднесених до бажаного типу для даної породи, тобто до еліти і I класу. Додатковим, коректуючим чинником можна рахувати відсоток ягнят, віднесених в нижчий бонітувальний клас і брак. Цінність цього показника пояснюється тим, що клас тварини є сумарною оцінкою його конституції, статури, ваги і якості продукції.

При бонітуванні приплоду в 4-5-місячному віці, коли визначення бонітувального класу тварини утруднене через неможливість дати відповідно до офіційних вказівок по бонітуванню повну оцінку вовнових якостей, особливо довжини вовни, для загальної (сумарної) оцінки підрозділяють ягнят на відмінних, хороших, задовільних і поганих.

Вельми важливе також встановлення ступеня схожості потомства з бараном-батьком по його видатних якостях.

Висновок про цінність потомства виробників, що перевіряються, уточнюють шляхом окомірної оцінки приплоду. Потомство кожного барана виділяють в окрему загороду (оцарок) і ретельно оглядають його в цілому. Особливо це практикується при оцінці 4-5-місячних ягнят.

У каракульському вівчарстві відбір баранчиків починається з першим бонітуванням ягнят в 2-3-денному віці з подальшим переглядом в 12—15-денному і в 4- 5-місячному віці; потім баранчиків відбирають при другому бонітуванні - у віці 11,5 років, перед осінньою стрижкою. Бонітування баранчиків здійснюють відповідно до «Вказівки по бонітуванню каракульських ягнят і дорослих овець з основами племінної справи» Для оцінки племінних достоїнств барана необхідно одержати від нього не менше 70 ягнят при штучному заплідненні і 30 ягнят при ручному паруванні. Племінні достоїнства баранів перевіряють за даними бонітування їх приплоду в 2-3-денному віці і в 1,5 роки.

У романівському вівчарстві для перевірки баранів за якістю потомства перший раз відбирають баранчиків у віці 3-4 тижнів, потім проглядають їх у віці 3,5-4 місяців, при відбитті від маток, після чого бонітують у віці 5-6 місяців, 8-9 місяців і, нарешті, знов переглядають перед пуском в злучку, тобто у віці 1,6-1,8 роки Оцінка баранів, що перевіряються, за якістю потомства дається за даними бонітування їх приплоду в 5-6- і 8-9-місячному віці. При бонітуванні у віці 8-9 місяців від кожного барана повинні оцінюватися мінімально 30 ягнят.

Кращими признаються барани, від яких одержано найбільшу (у процентному відношенні) в порівнянні з іншими баранами кількість ягнят класу еліти і I класу, які дали потомство найпродуктивніше і більшою мірою схоже з бараном-батьком по його видатних якостях.

На основі результатів перевірки робиться висновок про подальше використання кожного барана. У цьому висновку указується відповідно до даних про якість потомства барана, його індивідуальними якостями, а також виходячи з показників продуктивності маток кожного бонітувального класу, на матках якого класу при груповому підборі слід використовувати даного барана або його треба вибракувати. У кращих баранів обов'язково відзначають, для поліпшення яких окремих якостей приплоду кожний з них може бути використаний при індивідуальному підборі. Одночасно встановлюють, який з баранів, що перевіряються, кращий і який гірший.

Оцінку баранів по потомству слід продовжувати і надалі протягом всього періоду їх використання в стаді; це тим більше важливо, якщо врахувати, що у міру старіння виробника якість його приплоду змінюється При подальших перевірках виробників за якістю потомства в цілях спрощення роботи їх можна бонітувати згідно «Вказівкам по бонітуванню овець».

Кількість нащадків від перевірених баранів-плідників і віднесених в еліту і перший клас повинна становити:

Поліпшувач - 70 % і більше;

Хороший - 60-69 %;

Задовільний - 50-59 %;

Погіршувач - 50% і менше.

Хід виконання роботи

Завдання 1. Провести перевірку баранів-плідників за якістю нащадків.
зробити висновок.

НАЩАДКИ БАРАНА № 2056

№	Стать	Дані бонітування											Клас	Настриг вовни, кг	Жива маса кг
		Ас	с	мм	9,0	и	64	у	ж	5	К	00000			
1	баран	Ас	с	мм	9,0	и	64	у	ж	5	К	00000	Ел.	7,1	64
2		Ас	с	м	8,5	и	64	у	ж	4	К	0000	І	6,4	57
3		Ас	с+	мм	8,0	и	64	у	ж+	5	К	0000+	Ел.	6,1	53
4		Ас	с	м	10,0	и	64	у	ж	4	К	0000	Ел.	6,3	61
5		Ас	с	м	9,0	и	64	у	ж	4	К	0000	І	6,0	61
6		Ас	с+	мм	8,5	и	64	у	ж	4	К	0000+	Ел.	6,2	59
7		Ас	с+	м	8,5	и	64	у	ж	4	К	0000	І	5,7	58
8		Ас	с	мм	9,0	и	70	у	ж	4	К	0000+	Ел.	6,3	62
9		Ас	с+	мм	10,0	и	64	у	ж	5	К	00000	Ел.	7,4	65
10		Ас	с	м	10,0	и	60	у	ж	5	К	0000	І	6,9	62
11		Ас	с+	мм	10,0	и	64	у	ж	5	К	00000	Ел.	7,5	64
12		Ас	с	мм	8,0	и	64	у	ж	4	К	0000	І	6,0	58
13		Ас	с+	мм	6,5	и	64	у	ж	3	Кг	000	ІІ	5,7	49
14		Ас	с-	м	8,5	и	60	у	ж	4	К	000+	І	6,1	49
15		Ас	с	мм	10,5	и	64	у	ж	5	К	00000	Ел.	7,1	64
16	ярка	Ас	с+	мм	10,5	и	64	у	ж	5	К	00000	Ел.	5,3	46
17		Ас	с+	м	9,5	и	64	у	ж	4	К	0000	І	4,6	43
18		Ас	с-	м	8,5	и	64	у	ж	4	К	0000-	І	4,2	48
19		Ас	с+	мм	7,5	и	64	у	ж+	4	К	000+	І	4,3	42
20		Ас	с+	мм	8,0	и	64	у	ж+	4	К	0000	І	4,0	43
21		Ас	с	мм	9,0	и	70	у	ж	5	К	00000	Ел.	5,1	52
22		Ас	с+	мм	8,5	и	64	у	ж	4	К	0000+	І	4,9	50
23		Ас	с	м	8,0	и	70	у	ж	4	К	0000	І	4,6	47
24		Ас	с	м	9,0	и	70	у	ж	4	К	0000	І	4,8	42
25		Ас	с+	мм	9,0	и	64	у	ж	4	К	0000	Ел.	5,1	49
26		Ас	с	мм	6,5	и	64	у	ж	3	К	000-	ІІ	4,2	41
27		Ас	с	м	8,5	и	64	у	ж	4	К	000+	І	4,4	47
28		Ас	с+	мм	9,5	и	64	у	ж	5	К	00000	Ел.	5,4	51
29		Ас	с	м	9,0	и	70	у	ж	4	К	0000	І	4,6	47
30		Ас	с	мм	9,5	и	70	у	ж	5	К	00000	Ел.	5,6	54

НАЩАДКИ БАРАНА № 2050

№	Стать	Дані бонітування											Клас	Настриг вовни, кг	Жива маса кг
		Ас	с	м	8,0	и	64	у	ж	4	К	0000			
1	баран	Ас	с	м	8,0	и	64	у	ж	4	К	0000	І	6,2	53
2		Ас	с	мм	7,5	и	64	у	ж	5-	К	0000	І	6,4	56
3		Ас	с+	м	7,0	и	64	у	ж+	4	КГ	000	І	6,0	52
4		Ас	с	м	9,0	и	60	у-	ж	5	К	000+	І	5,8	57
5		Ас	с	м	9,0	и	64	у	ж+	4	КН	0000	І	5,9	60
6		Ас	с	мм	7,5	и	60	у	ж+	4	К	000+	І	6,1	58
7		Ас	с+	мр	8,0	и-	64	у	ж	4	К	000	І	5,5	55
8		Ас	с	м	9,0	и	70	у	ж	4	К	0000	І	6,1	59
9		Ас	с	мм	9,5	и	64	у	ж	5	К	00000	Ел.	7,2	64
10		Ас	с	м	10,0	и	64	у	ж	5	К	00000	Ел.	7,0	63
11		Ас	с-	м	7,0	и	60	у	ж	4	К	000	І	5,5	54
12		Ас	с	мм	6,5	и	64	у	ж+	3	КГ	000	ІІ	5,2	48
13		Ас	с	м	7,5	и	60	у	ж	4	К	000+	І	5,8	51
14		Ас	с+	мм	6,0	и	64	у	ж+	3	КГ	000	ІІ	6,1	49
15		Ас	с+	мр	9,0	и	60	у-	ж	3	КГ	0000	ІІІ	4,8	63
16	ярка	Ас	с	мм	10,0	и	64	у	ж	5	К	00000	Ел.	5,2	45
17		Ас	с-	м	9,0	и	64	у	ж	4	К	0000	І	4,5	42
18		Ас	с	м	8,0	и	64	у	ж	4	К	000	І	4,1	46
19		Ас	с+	мм	6,0	и	60	у	ж+	3	КГ	000	ІІ	3,9	34
20		Ас	с-	мр	8,0	и	64	у	ж-	4	КН	000-	ІІІ	3,8	41
21		Ас	с	мм	9,0	и	70	у	ж	5	К	00000	Ел.	5,0	51
22		Ас	с	мм	8,5	и	60	у	ж	4	К	0000	І	4,8	49
23		Ас	с-	м	7,5	и	64	у	ж	4	К	000	І	4,5	46
24		Ас	с	м	8,5	и	70	у	ж	3	КН	000+	І	4,7	41
25		Ас	с	мм	5,5	и	64	у	ж+	3	КН	000-	ІІ	4,0	36
26		Ас	с	мр	9,0	и	60	у-	ж-	4	КН	000-	ІІІ	3,6	44
27		Ас	с	м	8,0	и	64	у	ж	4	К	000	І	4,3	46
28		Ас	с	мм	9,0	и	64	у	ж	5	К	00000	Ел.	5,3	50
29		Ас	с	м	8,5	и	70	у	ж+	4	К	0000	І	4,4	48
30		Ас	с	мм	6,0	и	64	у-	ж+	3	КГ	000	ІІ	4,0	40

НАЩАДКИ БАРАНА № 2054

№	Стать	Дані бонітування										Клас	Настриг вовни, кг	Жива маса кг	
		Ас	с-	м	9,0	и	60	у	ж	4	К				0000
1	баран	Ас	с-	м	9,0	и	60	у	ж	4	К	0000	I	6,1	52
2		Ас	с	мм	8,5	и	60	у	ж	4	К	0000	I	6,2	54
3		Ас	с+	мм	6,5	и	64	у	ж	3	КГ	000	II	5,9	49
4		Ас	с+	мм	6,0	и	64	у	ж+	4	КГ	000	II	5,7	50
5		Ас	с-	мр	8,5	и	60	у-	ж-	4	КН	000	III	5,1	59
6		Ас	с	м	8,0	и	64	у	ж	4	К	000+	I	6,0	54
7		Ас	с	м	7,5	и	64	у	ж	4	К	000	I	5,4	53
8		Ас	с	м	8,0	и	70	у	ж	4	К	000	I	5,8	54
9		Ас	с	мм	8,5	и	64	у	ж	4	К	00000	Ел.	6,9	60
10		Ас	с	м	9,0	и	64	у	ж	4	К	0000	I	6,5	58
11		Ас	с+	мр	7,5	и	60	у-	ж-	4	КН	000	III	5,0	54
12		Ас	с	мм	6,0	и	64	у	ж+	3	КГ	000-	II	5,1	46
13		Ас	с	мр	7,0	и	60	у	ж	3	К	000	I	5,4	49
14		Ас	с+	мм	6,0	и	60	у	ж+	3	КГ	000	II	5,8	47
15		Ас	с+	мр	5,0	и	60	у-	ж+	3	КГ	00	брак.	3,9	42
16	ярка	Ас	с	мм	9,0	и	64	у	ж	4	К	0000+	Ел	4,8	42
17		Ас	с+	м	8,5	и	64	у	ж	4	К	0000	I	4,2	41
18		Ас	с	м	7,5	и	60	у	ж	4	К	000+	I	4,0	44
19		Ас	с	мм	6,0	и	64	у	ж	4	К	000-	II	3,8	35
20		Ас	с-	мр	5,5	и	60	у-	ж	3	КГ	00	брак	3,5	36
21		Ас	с	м	9,0	и	64	у	ж	4	К	0000	I	4,2	46
22		Ас	с	мм	8,0	и	64	у	ж	4	К	0000	I	4,6	47
23		Ас	с-	м	8,0	и	60	у-	ж	4	К	000+	I	4,4	42
24		Ас	с	м	8,5	и	64	у	ж	3	К	000	I	4,5	40
25		Ас	с	мм	5,5	и	70	у	ж+	3	КГ	000	II	3,9	35
26		Ас	с	мр	8,0	и	64	у-	ж-	4	КН	000-	III	3,5	43
27		Ас	с	мм	8,5	и	60	у	ж	5	К	0000+	Ел.	4,2	45
28		Ас	с	м	8,0	и	64	у	ж	4	К	0000	I	4,3	47
29		Ас	с	м	9,0	и	70	у	ж	4	К	000+	I	4,3	47
30		Ас	с	мм	6,0	и	70	у	ж+	4	К	000	II	3,9	38

Нащадки, що перевіряються від баранів-плідників

№ барана	Стать ягнят	Тип			Густота			Довжина вовни, см											Тонина			Вирівнян.		Жиропіт				
		С	С+	С-	ММ	М	Мр	5,5	6,0	6,5	7,0	7,5	8,0	8,5	9,0	9,5	10,0	10,5	70	64	60	у	у+	ж	ж+	ж-		
2050	бар.																											
	яр.																											
	всього																											
2054	бар.																											
	яр.																											
	всього																											
2056	бар.																											
	яр.																											
	всього																											

№ барана	Стать ягнят	Величина			Конституція			Класи						Настриг вовни			Жива маса			
		5	4	3	К	Кг	Кн	Ел.	I	II	III	IV	брак	всього по групі	серед. на 1 гол	коливанн я	всього по групі	серед. на 1 гол	колива ння	
2050	бар.																			
	яр.																			
	всього																			
2054	бар.																			
	яр.																			
	всього																			
2056	бар.																			
	яр.																			
	всього																			

Рекомендований бібліографічний список

Основний

1. Сазонов Е. Стрижем овец правильно / Е. Сазонов // Фермерське господарство. – 2004. – № 24. – С. 16.
2. Алексенко Н. П. Оценка надежности стригальных агрегатов / Н. П. Алексенко // Овцы, козы, шерстяное дело. – 2004. – № 2. – С. 43-47.
3. Ибрагимов Ю. Н. Некоторые результаты предродовой стрижки овец / Ю. Н. Ибрагимов, Г. В. Завгородняя // Овцы, козы, шерстяное дело. – 2005. – № 4. - С. 35-37.
4. Покотило А. А. Физиологическое состояние и продуктивность ярок ставропольской породы, остриженных в раннем возрасте / А. А. Покотило, В.И. Коноплев // Зоотехния. – 2006. – № 10. – С. 24-26.
5. Рядинская, Н. И. Владимиров // Овцы, козы, шерстяное дело. – 2011. – № 1. - С. 44-46.
6. Токовий В. Стрижемо овець / В. Токовий // Ветеринарна газета. – 2011. – 16-31 жовтня.
7. Сухарльов В.О. Дерев'янку О.П. Вівчарство. Харків, "Еспада", 2003. 249 с.
8. Сухарльов В.О. Дерев'янку О.П. Практикум з вівчарства і технології виробництва вовни і баранини. Харків, "Еспада", 2003.139 с.

**Віддруковано у навчально-методичному відділі
Державного вищого навчального закладу
«Херсонський державний аграрний університет»
73006, Україна, м. Херсон, вул. Стрітенська, 23**